

Mindenekelőtt: a *Hattyúk tava* fiatal hercege azért kaphatta a Siegfried nevet, mert abban az időben, amikor Csajkovszkij baletzenéjét, „eltáncolt” drámáját írta, a világ minden részén, akinek csak egy kicsi köze volt a zenéhez, vetekedve rajongott *Richard Wagner*ért, a hatalmas, négy operából álló *Nibelungok gyűrűjéért*, köztük a *Siegfried* címűért. Mi most – a mesét olvasó vagy hallgató és az író – mégis egyezünk meg abban: nekünk csak Herceg vagy Fiatal Herceg lesz a neve. Még akkor is, ha a plakátokon, a szereposztásnál Siegfriedként szerepel.

Annak ellenére, hogy ezt a nevet Csajkovszkij adta a Hercegnek, azért, mert ugyanolyan lelkes híve volt Wagner muzsikájának, mint sokan mások.

Hogy miért nevezzük ebben a könyvben máshogy?

Mert így a Fiatal Herceg te is lehetsz, és az unokatestvéred vagy a barátod, aki veled ülhet a balettelőadás nézőterén, a mesebeli tó partján vagy egy igazi tó partján, mert valaki felolvassa ezt a könyvet.

Azt a könyvet, mely a hattyúk taváról szól, és mégis máshogy, mint a balettszínpadon, ahol szavak nélkül történik minden, ellentétben a könyvekkel.

Nem biztos, hogy most éppen ezzel kell törődnünk, hanem inkább azzal, akit otffelejtettünk a tó vagy tenger partján. A Fiatal Herceggel, aki gyerekkora, eszmélése óta figyelte a tavat és a hattyúk vonulását. Olyan különös érzéssel, mintha velük emelkedne a magasba, egy lenne közülük, és tekintetével bejárná pompás hercegsége minden zegét-zugát.

És néha repülés közben felkiáltana:

„De jó! De szép! Csodaszép!”

Mert a Herceg csodálkozni már tudott!

Amikor kilovagolt, legtöbbször magányosan, halászokat látott, vízimalmokat, olyan apró házakat és tanyákat, amelyekben – szinte hihetetlen – emberek élnek, olyan emberek, mint ő, az édesanyja, a gyönyörű hercegnő, az udvari bolond, a tudós (aki sokféle tudományra próbálja oktatni). A vadász, aki vadat terít le az ünnepi lakomákhoz, és ő, a herceg el se tudta képzelni, hogyan férnek be az emberek azokba az apró házakba, amelyeket ő messziről nézett.

Mindezt mintha csak nézte és nem látta volna.

És azért sem tudta őket megszeretni, mert nagyon távolról nézett mindent és mindenkit.

Ahogy nőtt, már nem csodálkozott azon, hogy az apró házakban olyan emberek élnek, mint ő és a többiek, akik a hercegi palotában tettek-vettek körülötte, mert tudta, a távolságtól lát mindent és mindenkit kicsinek, akik ugyanakkorák, mint ő, akikkel játszani vagy fogócskázni, hintázni, hancúrozni lehetne, de ez az eszébe se jutott. Még kevésbé az, hogy a varázsos vonzású víz partjára ülhessenek vele. Mert senki sem lehet igazi barátja, akivel a titkokat meg lehet osztani.

Mert a Hercegnek titka volt.

Az volt a titka, hogy csak önmagát szereti.

A mi Hercegünknek, aki gyerekkorától magányosan ült a víz partján, már az se volt fontos, hogy tó vagy folyó, vagy tenger partja, hanem csak az: víz partján üljön, a saját tükörképe mellett fehér vagy fekete hattyúk ússzanak, és amikor felszállnak, velük emelkedjen ő is a magasba, ahol alattuk sirályok köröznek, vijjognak, rikoltoznak, le-lecsapnak a vízre.

[Ez történt és történik ma is, amikor mi nézzük a városi vagy állatkerti tavakat, ahonnan a hattyúk ritkán emelkednek a magasba, mert megnyesték a szárnyaik tollát, mert megszokták a kényeztető életet. Inkább méltósággal úsznak a partról ámuló gyerekek felé, akik perecekből morzsákat törnek, vagy árusoktól vásárolt magokat szórnak eléjük. Mintha hallanánk is a hattyúk torokhangjával keveredő perces kiáltásait:

„Perecet tessék, friss, ropogós peracet tessék! Perecet a hattyúknak!”

És vesszük a peracet, ropogtatjuk, kisebb-nagyobb morzsákat szórunk a vízbe, holott tiltó tábla figyelmeztet minket: ne etessük a hattyúkat!

De változatlan ámulattal figyeljük a hattyúk úzását, különös rendjüket.

Mert harmónia van csoportosulásukban, lendületes úzásukban, az ezt felváltó magányukban. Két különváló hattyú egymás felé tartó közeledésében, kölcsönös szárnycsapásában, vízből fel-felemelkedő tartásában, már-már táncában.

És ehhez társul a többiek távolságot tartó közönye is.

Majd újra összerendeződnek, hárman-négyen megint különválnak, ők talán azért, mert észrevették: valaki morzsát dobott nekik, vagy csak azért, mert ahhoz volt kedvük, hogy együtt ússzanak.

Mintha a tó hatalmas, tükörfényes színpad lenne, ahol a hattyúk úgy mozognak, mint a balett-táncosok.

Pedig senki se utasítja, hajtja őket.

Azt teszik, amit akarnak.

Talán ezért is szeretjük közējük képzelni magunkat.]